

Preek over het 7^e gebod: zondag 41 HC

- Schildwolde, 13 maart 2016
- Kees van Dusseldorp
- viering HA (middagdienst)

Liturgie:

Thema: Getrouwd met Christus

votum en groet

Ps.19:1,4

HA-formulier 4

Gz.109:1,4 (geloofsbelijdenis)

Ld.358:1,2,5,6 (tijdens viering)

gebed

lezen: HC zondag 41

Ef.5:21-33

Ps.63:2

Preek: 'Getrouwd met Christus': Ef.5:31-32

Gz.164 (canon 2x)

gebed

collecte

Ld.114

zegen

Gemeente van Christus,

Noem het zevende gebod van Gods wet en je zit midden in allerlei gevoelige thema's. Met het verbod 'pleeg geen overspel' raakt God veel persoonlijke snaren. Omgaan met je eigen seksualiteit en met die van een ander, ook als hij homoseksueel is of zij lesbisch. Je visie op samenwonen of trouwen. Je ervaringen met spanningen of breuken in een huwelijk. De verhouding tussen man en vrouw. Misschien dat jij, toen je door kreeg dat het vanmiddag over het 7^e gebod ging, je er bij voorbaat al ongemakkelijk onder voelde. Of juist extra alert.

Behalve dat de velden van seksualiteit en huwelijk heel persoonlijke en intieme gevoelens raken, zijn ze tegelijk heel actueel in onze samenleving. De kerk staat er daarbij niet zo goed op. Vrouwen worden structureel achtergesteld. Homo's krijgen geen ruimte. Over seks wordt stiekum gedaan. Samenwonen mag niet en scheiden mag niet. Zo wordt er naar de kerk gekeken. Soms ook door kerkleden zelf.

Nu kan ik over elk van deze onderwerpen een preek houden. Vanuit de Bijbel. Maar ik vertel vanmiddag liever het grote verhaal. Dat niemand zo'n hoge waardering geeft aan het samenleven van man en vrouw als God. Hij vergelijkt het huwelijk zelfs met de relatie tussen Christus en de kerk. Het grote verhaal houdt ook in, dat nergens van seksualiteit de kostbaarheid en intimiteit zo worden gerespecteerd en beschermd als juist in Bijbel.

**

Ik wil vanmiddag het mooie verhaal vertellen over het huwelijk. Het verhaal waarvan Paulus zegt: dit is een groot mysterie, een bijzonder geheim. Het geheim van het huwelijk heeft te maken met het geheim van Christus. Dat betekent volgens mij, dat je aan een huwelijk iets kunt zien van wie Jezus Christus is en hoe Hij met mensen omgaat. Maar ook dat je bij Jezus Christus iets kunt leren wat je nodig hebt voor een huwelijk en voor alle ander relaties waarin mensen met elkaar omgaan.

Het geheim van het huwelijk en het geheim van Christus. Die hebben met elkaar te maken en werken in elkaar door. Dat is echt een mooi verhaal. Daar wil ik u graag in meenemen. Juist nu we na het vieren van het avondmaal nadenken over over het 7^e gebod. We hebben de band met ons Hoofd Jezus Christus gevierd en vernieuwd. In de Bijbel wordt hij de bruidegom genoemd en de kerk zijn bruid. Van daaruit kun je een mooi verhaal vertellen over het huwelijk.

Maar eerst wil ik erbij stilstaan, dat het huwelijk voor veel mensen helemaal geen mooi verhaal is. Voor de vrouw die zich onveilig voelt binnen haar relatie. Voor de man die zich een gevangene voelt van zijn huwelijk. Voor de vrouw die zo wanhopig graag een vriend zou hebben. Voor de man die met zijn ex alleen maar via een advocaat kan communiceren.

Als ik het mooie verhaal van het huwelijk vertel, is dat niet om het op te hemelen. Of om de gebrokenheid te ontkennen. Misschien helpt het je als je beseft dat Paulus nooit getrouwd is geweest. Toch schrijft hij waardevolle dingen over de verhouding tussen man en vrouw. Hij schrijft daar vooral over, omdat hij verbindingen legt tussen geloven en

praktisch christen zijn. Ik denk ook dat juist als je niet getrouwd bent of als je het moeilijk hebt in je huwelijk, je je wel iets kunt voorstellen bij hoe het bedoeld is. Of je beeld altijd klopt, is natuurlijk de vraag. Maar zonder een idee over de bedoeling van het huwelijk is niemand. Laat Christus je beeld daarvan invullen!

**

Het eerste wat ik moet noemen is liefde. En dan niet liefde als gevoel, maar liefde als keuze. Paulus citeert een bekende tekst uit de Bijbel, die op de eerste bladzijden al voorkomt: 'Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één lichaam zijn.' Dit is de grondwet van het huwelijk. Een jongen groeit op, wordt zelfstandig, leert een meisje kennen, maakt zich steeds meer los van thuis en hecht zich steeds meer aan haar. Een meisje groeit op, wordt een jonge vrouw, leert een jongen kennen, kiest voor hem en geeft zich helemaal aan hem. Zo gaat het onder de mensen, uiteraard in de nodige variaties en soms ook met de nodige onzekerheden. Er is sprake van een totale, radicale liefdeskeus.

En dan schrijft Paulus: dit mysterie is groot – en ik betrek het op Christus en de kerk. Ja, inderdaad: Christus verliet zijn Vader om zich te geven aan Gods volk. Hij verliet zijn hemelse positie en werd mens. Hij koos voor de mensen. En hield aan zijn beslissing vast, zelfs tot aan het kruis. Waarom? Inderdaad: uit liefde voor de wereld. Uit liefde voor de mensheid. Uit liefde voor jou en mij. Niet alleen om je te redden van de dood. Maar juist om je het leven te geven in de verbondenheid met Hem. Om je mee te nemen en je voor te stellen aan zijn Vader: 'Vader, dit mensenkind hoort bij mijn bruid. Ik gaf mij aan haar, zij gaf zich aan mij. Ik gaf hem de hand, hij pakte die aan. Samen willen we leven in uw nieuwe wereld'.

Paulus is niet de eerste die het huwelijk tussen man en vrouw betreft op de verhouding tussen God en mensen. Zo vaak doen de profeten in het OT er een beroep op, om Gods keuze voor zijn volk Israel duidelijk te maken. De profeet Hosea moest in opdracht van God zelfs trouwen met een prostituee. Die verliet hem steeds weer, maar Hosea zocht haar weer op en bracht haar weer thuis. Als levende illustratie van Gods radicale en totale liefdeskeus voor zijn volk.

Het geheim van Jezus Christus en het geheim van het huwelijk. Het huwelijk laat iets zien van de liefde van onze Heiland. Sterk tot in de dood. Trouw in zijn oneindige vergeving. Intiem omdat Hij woont in je hart en je lijf. Een wonder, waar je je alleen maar over verbazen kunt. En met diepe eerbied leert aanvaarden: koos Hij voor mij? Ja! Gaf Hij mij zijn rechterhand? Ja! Heeft Hij werkelijk zichzelf aan mij gegeven in brood en wijn? Ja! Laat Hij mij nooit vallen? Nee!

Zo werkt het andersom ook: de liefde van Jezus Christus zegt ook alles over het huwelijk. Een totale, radicale keuze voor de ander. Sterk tot in de dood. Trouw in het leven van vergeving. Intiem in de complete eenwording van ziel en lichaam. Volg Jezus, ook in je huwelijk. Bewaak de liefde van jezelf en van de ander! Zoek verleidingen niet op. Zet de achterdeur niet open door alleen maar te zinspelen op weggaan. Geef irritaties geen kans om uit te groeien tot een breuk. Zo gaat de Heer immers ook niet met jou om! Laat liefde een beslissing zijn, beminnen een keuze. Investeer in je relatie, geniet van de liefde, wees genadig voor elkaar en geef je aan elkaar in lief en leed.

**

Hier begint het mooie verhaal van het huwelijk. Hoe God zichzelf laat zien in de liefde tussen man en vrouw. Hoe man en vrouw iets van het geheim van de liefdeskeus van Christus tonen. Dit heeft naar mijn overtuiging ook bemoedigende kracht als het plaatje van jouw leven ver afstaat van zo'n huwelijk. Ik wil daar zo nog iets meer op ingaan. Maar eerst moet ik nog een tweede onderdeel noemen. Paulus vergelijkt namelijk de verhouding tussen man en vrouw ook op een ander punt met de verhouding tussen Jezus Christus en mensen. Namelijk op het punt hoe ze met elkaar omgaan. Wat heb je nodig om in je relatie iets van Jezus te laten zien? Dienstbaarheid! Dat is het tweede. De bereidheid om de ander te dienen met alles wat je hebt. Je gerichtheid op het geluk van de ander. Waar je zelf gelukkig van wordt.

Het lezen van wat Paulus schrijft over de verhouding tussen man en vrouw roept vaak best veel vragen op. Vooral omdat wij met onze 21^e eeuwse oren menen discriminatie te ontdekken. Vrouwen die het gezag van hun man moeten erkennen. Mannen die het hoofd van hun vrouw worden genoemd. Kom op zeg, we leven toch niet meer in de Middeleeuwen! We moeten eerder vechten tegen onderdrukking en achterstelling van vrouwen. En dan geeft Paulus het verkeerde signaal.

Ik zei al: dit zijn onze 21^e eeuwse oren. Die gaan met je op de loop. Die horen wat er niet staat. En luisteren niet naar wat er wel staat. De belangrijkste boodschap die Paulus hier formuleert is: in het huwelijk gaat het niet om jezelf, maar om de ander. Dien de ander, met alles wat je hebt en wat je bent. Laat daarin het geheim van Jezus Christus zien! Die boodschap staat haaks op hoe er tegen relaties wordt aangekeken. Daarin is Paulus niet minder confronterend voor ons, als voor de gemeenteleden in Efeze.

Vrouw, het gaat niet om jezelf maar om je man! 'Erken zijn gezag', schrijft Paulus. Wij zouden zeggen: 'geef hem het respect dat hem toekomt'. Dat is geen overbodige opmerking. Ook vandaag niet. Vrouwen hebben over het algemeen meer woorden en een meer ontwikkeld gevoelsleven. Het is een koud kunstje om daarmee je man om de oren te slaan. Om hem vast te pinnen op zijn nuchterheid of gevoelsarmheid. Om wat je bij hem mist aan tederheid of romantiek te compenseren bij andere mensen, mannen of vrouwen. Of om je eigen ding te doen als hij er niet is. Op die valkuil wijst Paulus ons als hij zegt: respecteer je man. Laat hem niet vallen, mopper niet op hem, val hem niet af. Maar zet je gevoelens en je woorden in ten dienste van hem. Zie daarin je eer, dat het met hem goed gaat! Het zal jezelf rijker maken.

Man, het gaat niet om jezelf, maar om je vrouw! 'Je moet je vrouw liefhebben', schrijft Paulus. Dat moet schokkend voor de Efeziërs zijn geweest. Voor ons klinkt dat misschien logisch: waarom zou je trouwen als er geen liefde is? Maar het is een blijvende opdracht. Om je vrouw lief te hebben, haar geborgenheid te bieden, voor haar te zorgen waar je kunt, haar te beschermen waar nodig. Mannen hebben over het algemeen meer kracht en zijn vaak wat nuchterder ingesteld. Het is een koud kunstje om daarmee je vrouw te overheersen. Om te denken: laat haar maar, ik snap het toch niet. Of: ze vindt het wel moeilijk, maar ze trekt wel bij. Of: ik doe toch gewoon wat ik belangrijk vind, ze zal me niet tegenhouden. Op die valkuil wijst Paulus ons als hij zegt: heb je vrouw lief. Geef om haar, wees bereid om zonodig offert te brengen aan je eigen ambities. Zet je kracht en je

mogelijkheden in ten dienste van haar. Zie daarin je eer, dat het met haar goed gaat. Het zal jezelf rijker maken.

Het draait niet om jezelf, maar om de ander. Dienstbaarheid is het sleutelwoord. Voor mannen en vrouwen. Niet alleen in het huwelijk, maar juist ook daar. Je moet het steeds weer uitvinden. Soms is het heel moeilijk, omdat je meestal het gevoel zult hebben dat je meer geeft dan ontvangt. Maar je kunt niet zonder.

Ook hiervan geldt, dat het geheim van Jezus Christus hierin veelzeggend is. Hij ging niet voor zichzelf, maar voor ons. Hij hield niet vast aan zijn eigen eer, maar richtte zich op het geluk van mensen. Wie vandaag avondmaal gevierd heeft, heeft de Heer opnieuw gezien in zijn gestalte als knecht, als dienaar. En die vindt daarin ook een bron om de ander te dienen.

Onze wereld zegt: ga voor jezelf. Voor je eigen geluk. En je eigen bloei. En als een ander daaraan kan bijdragen, dan moet je dat doen. Maar als die ander geen meerwaarde meer geeft, voor jouw gevoel, dan mag je toch voor jezelf kiezen? Broeder, zuster, het kan heel erg ingewikkeld zijn. En in sommige gevallen ook onleefbaar. Maar als je voor jezelf kiest, dan bouw je teleurstelling en mislukking in. En daarmee heel veel verdriet.

Het geheim van Jezus Christus en het geheim van het huwelijk. In het onvoorstelbare wonder van de liefdeskeus. En in de bijzondere bereidheid om te dienen.

**

Dat is het mooie verhaal over het huwelijk. Van achter de avondmaaltafel krijgt de relatie tussen man en vrouw een nieuwe glans. En daarbij ook een uitdaging en een opdracht.

Een mooi verhaal. Maar hoe is dat in de praktijk? Is er wel één huwelijk die dat zo laat zien? Welke man en vrouw zijn nu zo trouw als God? In welk huwelijk is zoveel liefde als Christus geeft? En het wordt nog erger als je weet hoe vaak het mis gaat. Een huwelijk waarin meer ruzie dan liefde is. Een huwelijk dat stukloopt. Jongeren die bang zijn om zich te binden. En die niet weten hoe ze van hun relatie een goed huwelijk moeten maken.

Er is veel gebrokenheid. Dat is trouwens niet van vandaag of gisteren. Jezus kreeg de vraag al voorgelegd hoe hij dacht over echtscheiding. Mag dat zomaar? 'Nee' zei Jezus, 'wat God heeft verbonden mag de mens niet scheiden'. 'Maar waarom heeft Mozes dan de mogelijkheid van echtscheiding geregeld?' vragen de farizeeën. Het antwoord van Jezus is verrassend: 'dat is door God niet bedoelt. Maar het wordt soms toegestaan, omdat u zo harteloos en zo koppig bent.' Dat betekent dat onze Heer ook oog heeft voor de gebroken en weerbarstige werkelijkheid. Hij weet dat het huwelijk in veel gevallen niet lijkt op de verhouding tussen Christus en zijn kerk. Er is soms gebrokenheid, waar je als mens machteloos bij staat. Er zijn de breuken, de lidtekens, de ontrouw, de onleefbaarheid. Waar je mee verder moet. Zoekend naar vergeving. Zoekend naar wijsheid. Zoekend naar Christus voor jezelf en voor de ander.

Ook dan blijft het staan. Het geheim van Jezus Christus. Voor ieder, getrouwd of onge-
trouwd. Zijn liefdeskeus en zijn dienstbaarheid. Hij heeft zich aan jou gegeven.

Laat je motiveren door je Heer. Zoek zijn liefde en laat je vullen met zijn Geest. Christus
is de bruidegom en wij de bruid. Je snapt het niet. Toch bepaald geen ideale bruid, zou je
zeggen als je let op de mensen. En toch worden we gezien als een stralende bruid, zon-
der vlek of rimpel. Daar komt het geheim van Jezus Christus pas echt aan het licht.

**

Getrouwd met Christus. Dat heb ik boven de preek gezet. Daar loopt het op uit. De brui-
loft van het Lam. Het pesachlam, de Heer die zichzelf gaf. Met dankbaarheid en verwon-
dering gevierd in het avondmaal.

Neem het geheim van Christus mee in jouw relaties. Neem geen genoegen met minder.
Laat je liefdekeus voor elkaar radicaal en totaal zijn en leg die vast in het huwelijksver-
bond. Leg je niet neer bij verwijdering als je getrouwd bent. Maar dien elkaar door de
liefde. Dan ervaar je in elkaar iets van Christus. Liefde, dienstbaarheid, genade. Hoe mooi
is het om je geliefd te weten (vrouw), om gerespecteerd te worden (man).

Je hoort bij de bruid van Christus. Met Christus getrouwd, dan krijgt het leven een ande-
re kleur. Je ambities verschuiven, je ruimte wordt groter, het geheim gaat stralen. Je
geeft jezelf aan zijn liefde. En leeft naar de bruiloft toe.

'Jezus vol liefde, U wilt ons leiden'